

Hogyan részesülhetnek a kedvezményezettek a személyi jövedelemadó 1 százalékából? 2018.

A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint¹, külön törvényben² meghatározott módon és feltételekkel minden adófizetőnek minden évben lehetősége van arra, hogy az összevont adóalapjának a kedvezmények levonása után ténylegesen megfizetett adójából 1-1 százalékot az általa meghatározott egy-egy kedvezményezett javára juttasson. Kedvezményezettet két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyet, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze.

1. A kedvezményezettek egyik csoportját egyesületek, alapítványok, közalapítványok, színházak, múzeumok, felsőoktatási intézmények és más, a törvény által egyedileg felsorolt szervezetek alkotják.

Ide tartoznak:

- **egyesületek**³ (kivéve ebből a pártokat, a biztosító egyesületeket, továbbá a munkaadói és a munkavállalói érdekképviseleteket), ha bírósági nyilvántartásba vételük a **2016. év előtt** már jogerőre emelkedett,
- 2016. év előtt bíróság által nyilvántartásba vett **alapítványok**, közalapítványok, *feltéve, hogy a székhelyük belföldön van és nyilatkozatuk szerint közhasznú tevékenységet folytatnak.*

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkező nyilatkozatot adni a törvényben felsorolt következő kedvezményezetteknek

- Magyar Tudományos Akadémia;
- az országos közgyűjtemények⁴;
- a következőkben felsorolt intézmények:
 - Magyar Állami Operaház,
 - Magyar Országos Levéltár,
 - Országos Széchényi Könyvtár,
 - Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- országos szakmúzeumok;
- az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesült és nem tartozik az előző kategóriákba;
- a felsőoktatási intézmények⁵

¹ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXXVI. törvény. (továbbiakban: Szftv.)

³ Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban Civil. tv.) szerinti egyesület.

⁴ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

- Nemzeti Együttműködési Alap.

Az egyesületek, alapítványok és közalapítványok akkor lehetnek kedvezményezettek, ha közvetlen politikai tevékenységet nem folytatnak, szervezetük pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújtanak⁶.

Az egyesületek, alapítványok, közalapítványok kedvezményezhetősége szempontjából fontos, hogy milyen tevékenység minősül közhasznúnak.

A Civil tv. 2. § 20. pontja határozza meg a közhasznú tevékenység fogalmát, mely szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

A kedvezményre igényt tartó, előzőekben említett szervezeteknek a rendelkező nyilatkozatok megszerzése érdekében közölniük kell az adószámukat azokkal az adózó magánszemélyekkel, akiknek a rendelkező nyilatkozatára számítanak. Ez az eljárás alaki kötöttségek nélküli, megvalósítható személyes kapcsolatfelvétellel, szórólapokkal, egyéb - jogszabályba nem ütköző módon történő - figyelemfelhívással, hirdetéssel. A kedvezményezett reklám és marketing célú tevékenységére fordított költségek együttes összege a felhasználás évében nem haladhatja meg a felhasznált összeg tíz százalékát, de legfeljebb 10 millió forintot.

A támogatók toborzásához előzetes adóhatósági engedélyre nincs szükség, így az előzetes engedélykérések, a szórólapok véleményezésre történő megküldése szükségtelen időkiesést jelenthet.

2. Rendelkező nyilatkozat tehető a befizetett személyi jövedelemadó **másik 1 százalékáról a következők javára:**

- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) szerinti bevett egyház, feltéve, ha az adóhatóság technikai számmal látta el,
- az Országgyűlés által, a központi költségvetéséről szóló törvényben⁷ meghatározott kiemelt előirányzat, amely 2018-ban a Nemzeti Tehetség Program (1823).

A 2018. évben egyházi kedvezményezettként a rendelkező nyilatkozaton megjelölhető bevett egyházak listája a www.nav.gov.hu internetes honlapon is megtalálható. (http://nav.gov.hu/nav/szja1_1/technikai_szamok)

⁵ A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény.

⁶ A Civil tv. 2.§ 22. pontja szerint közvetlen politikai tevékenység, az országgyűlési képviselői választáson történő jelöltállítás, a megyei, fővárosi önkormányzat képviselő testületébe történő jelöltállítás, az Európai Parlament tagjának történő jelölés, a megyei jogú város képviselő testületébe történő jelöltállítás, valamint a polgármester jelölése; nem minősül közvetlen politikai tevékenységnek a külön törvényben meghatározott nemzetiségi szervezet által a helyi, illetve nemzetiségi önkormányzati képviselői választáson történő jelöltállítás valamint a polgármester jelölése.

⁷ A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 44. §-a alapján.

Főszabály szerint, ha valamely egyház igényt tart az 1 százalékos felajánlásokra, technikai számmal kell rendelkeznie. Az adóhatóság a bevett egyházakat kérelemre technikai számmal látja el. Abban az esetben, ha az adóhatóság a technikai számot kiadta, a bevett egyház a technikai szám kiadásának évét követő évben válik kedvezményezetté.

A költségvetési törvényben meghatározott kiemelt előirányzat hivatalból kap technikai számot az NAV vezetőjétől. A technikai számok a Magyar Közlönyben is megjelennek.

3. A civil szervezeteknek a magánszemélyek rendelkezését megelőzően kell regisztrálniuk az adóhatóságnál

Az 1. pontban meghatározott **civil kedvezményezettek 2018-ban csak akkor részesülhetnek a szja 1%-os felajánlásokból, ha legkésőbb 2017. szeptember 30-ig regisztráltak az adóhatóságnál.**

Az érvényesen regisztrált civil szervezetek listája a NAV honlapján az alábbi úton érhető el:

http://nav.gov.hu/nav/szja1_1/regisztralt_civil_kedvezmenyezettek_2018

Az 1 százalékos felajánlásokra való jogosultság igazolásának menete a civil szervezetek esetében

A magánszemély rendelkező nyilatkozatában felajánlásra kerülő összegre igényt tartó szervezetnek az adóhatóságnál kell előzetesen - elektronikus úton - regisztrálnia és igazolnia a kedvezményezetté válás Szftv-ben⁸ meghatározott, 1. pontban ismertetett feltételeit, valamint bejelenteni a kiutaláshoz szükséges adatokat. A regisztrációs kérelem benyújtásának határideje a rendelkező évet megelőző év szeptember 30-a, amely határidő jogvesztő. A szervezet a nyilvántartásba vételt követő évben válik kedvezményezetté, a regisztráció visszavonásig érvényes.

Annak a civil szervezetnek, amely részesülni kíván az 1 százalékos felajánlásokból és még nem regisztrált, **2018. szeptember 30-ig kell regisztrációs kérelmet benyújtania az adóhatósághoz a 18EGYREG nyomtatványon.**

Amennyiben a kedvezményezetti feltételek igazolását követően bekövetkezett változás miatt a szervezet már nem felel meg az Szftv-ben foglalt feltételeknek, azt a változás bekövetkeztétől számított 15 napon belül köteles bejelenteni az adóhatóságnak.

Köztartozás fennállása esetén az adóhatóság az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezései alapján intézkedik a kedvezményezett javára felajánlott adóösszegnek az általa nyilvántartott köztartozásra történő átvezetéséről. A kedvezményezett részére a köztartozások kiegyenlítését követően fennmaradó összeg utalható.

A 2. pontban felsorolt egyházi kedvezményezettekre az előzőekben ismertetett eljárás nem vonatkozik.

⁸ Szftv. 4. § (1) bekezdés

4. Az adóhatóság az egyházakat és a költségvetési előirányzatot megillető összegről 2018. szeptember 15-éig az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé. Az egyházak részére felajánlott összeget az Emberi Erőforrások Minisztériuma a rendelkező nyilatkozatok évét követő év január 31-éig – azaz idei felajánlások alapján 2019. január 31-éig - utalja át, feltéve hogy a kedvezményezett az átutalás időpontjában is egyházként van nyilvántartva.

A kiemelt előirányzat javára 2018. évben tett nyilatkozatok alapján megállapított összeget a felhasználásában érintett fejezet költségvetése tartalmazza majd, felhasználása pályázati úton történik.

5. Az állami adóhatóság 2018. december 31-ét követően az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé azon civil kedvezményezettek nevérol, adószámáról, székhelyéről, a kedvezményezettet megillető összegről és a kedvezményezett javára érvényesen rendelkezők számáról, akik részére a felajánlott 1 százalékos összeg átutalása 2018-ben megtörtént.

A kedvezményezettek az adóhatóságtól egyedi tájékoztatást is kérhetnek a javukra szóló érvényes és érvénytelen, valamint az el nem bírált nyilatkozatok számáról, régiónkénti, megyéenkénti, korcsoportonkénti megoszlásáról, továbbá az érvénytelen nyilatkozatok érvénytelenségének okairól és azok arányáról.

Továbbá 2018-tól az egyházi kedvezményezettek kaphatnak tájékoztatást a rendelkező nyilatkozatot tevők számának településenkénti megoszlásáról is.

Ennek feltétele, hogy elektronikus úton kérelmet nyújtsanak be az adóhatósághoz. Az állami adóhatóság a kérelem benyújtását követő 30 napon belül, de legkorábban október 15-től elektronikus úton, térítésmentesen nyújt tájékoztatást.⁹

Mivel a magánszemélyek rendelkező nyilatkozata adótitoknak minősül, ennek tartalmáról egyedi adatokat az adóhatóság csak abban az esetben ad ki a kedvezményezetteknek, ha a magánszemély rendelkező nyilatkozatán felhatalmazta az adóhatóságot, hogy a személyes adatait a kedvezményezettel közölheti.

Az állami adóhatóság elektronikus úton benyújtott kérelemre (EGYADAT), a kérelem benyújtását követő 30 napon belül, de legkorábban 2018. október 15-től egy alkalommal elektronikus úton tájékoztatja a civil kedvezményezetteket a rájuk érvényesen rendelkező magánszemélyek nevérol, postai vagy elektronikus levelezési címéről.

A tájékoztatás a magánszemély adott rendelkező évi érvényes nyilatkozata alapján történik. A kedvezményezett az ily módon rendelkezésre álló adatokat kizárólag a közhasznú tevékenységével kapcsolatban a magánszeméllyel történő kapcsolatfelvételre, tájékoztatás nyújtására használhatja fel, és az adatokat kizárólag az adatszolgáltatást követő 5 évig kezelheti.

6. A magánszemély által juttatott pénzösszeg olyan költségvetési támogatásnak minősül, amelynek igénylését és a közcélú tevékenységeknek megfelelő felhasználását

⁹ Szftv. 6/A. § (5a) bekezdés alapján.

az adóigazgatási rendtartásról szóló törvényben és adózás rendjéről szóló törvényben¹⁰ foglaltak szerint az adóhatóság jogosult ellenőrizni. Amennyiben az ellenőrzés azt állapítja meg, hogy

- a támogatás igénylése jogszabálysértő volt, így például ha a kedvezményezetti feltételek nem állnak fenn, valamint
- a közcélú tevékenység szerinti felhasználás nem valósult meg,

úgy a kedvezményezettnek az adóhatóság határozata alapján az átutalt összeget vissza kell fizetnie.

A civil kedvezményezett akkor használja fel a közcélú tevékenységének megfelelően az 1 százalékos összeget, ha

- az alapítvány, közalapítvány, egyesület alapcél szerinti közhasznú tevékenysége megvalósítására fordítja, illetve
- az 1. pontban felsorolt további szervezetek a létesítő okiratukban és a rájuk vonatkozó külön jogszabályokban alaptevékenységként meghatározott közcélú, közérdekű, közhasznú tevékenység megvalósítására fordítják azt.

Lényeges arra is ügyelni, hogy a kedvezményezett fenntartásával, működésével kapcsolatos költségként elszámolható összeg együttesen sem haladhatja meg a felhasználás évében felhasznált összeg **25 százalékát, de legfeljebb a 25 millió forintot**. Működési költségként a következők vehetők figyelembe:

a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény

- 79. §-a szerinti személyi jellegű ráfordítások,

- 83. § (3) bekezdése szerinti fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások, a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai,

b) székhely, működési hely - kivéve, ha az valamely alapító, tag, vezető tisztségviselő, alkalmazott vagy ezek hozzátartozója által bármely jogcímen lakás céljára használt ingatlana is egyben - fenntartásával és működtetésével kapcsolatos költségek, így különösen az ingatlan bérleti díja és a kedvezményezettet terhelő közműdíjak,

c) postaköltség, telefon- és internetszolgáltatás alapidíja,

d) - költségvetési szervek esetében - személyi és dologi juttatások.

7. A civil kedvezményezettnek a javára juttatott összeg cél szerinti felhasználásáról, vagy esetleges tartalékolásáról a nyilvánosság előtt kell számot adnia. 2008. január 1-jétől hatályban lévő fontos szabály az, hogy a kedvezményezett a részére átutalt 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatokat **nem sajtóközlemény útján** teszi közzé. Ehelyett a kedvezményezett köteles a részére juttatott összeg felhasználására vonatkozó adatokat az átutalást követő második év május 31-ig (tehát a 2018-ban átutalt összeg esetén 2020. május 31-éig) az állami **adóhatóság részére, elektronikus formában, tehát az Ügyfélkapun keresztül**¹¹ megküldeni.

¹⁰ Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény és az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény.

¹¹ A www.magyarorszag.hu internetes honlapon keresztül.

2018. május 31-ig kell teljesíteni a 2016-ban átutalt összegről az elszámolási kötelezettséget a 16KOZ jelű nyomtatványon. A nyomtatvány letölthető a NAV honlapjáról.

A kedvezményezett jogutód nélküli megszűnése esetén, vagy ha a felajánlásokra nem tart igényt és a regisztrációja lezárását kéri, akkor soron kívül beszámolási kötelezettség terheli a 18MKOZ jelű nyomtatványon.

Jogutódlással megszűnt szervezet esetén a jogutódot a jogelődre vonatkozó tartalmú és határidejű elszámolási kötelezettség terheli a 16KOZ jelű közleményen, amennyiben a benyújtási kötelezettség feltételei fennállnak.

A közleményben szerepelnie kell az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatoknak, ezen belül a cél szerinti és működési költségeknek külön-külön és összegszerűen is. Szintén szerepelnie kell a felajánlott összeg esetleges – legfeljebb az átutalást követő második év végéig terjedő – tartalékolására vonatkozó információknak is. 2017-től a köztartozásra átvezetett összeget is fel kell tüntetni a beszámolóban. A közlemény végén nagyobb terjedelmű szabadon gépelhető rész található, melyben az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó részletes információk tüntetendők fel.

Az adóhatóság a szervezetek részére átutalt, illetve köztartozásra visszatartott támogatás, a felhasznált vagy tartalékolat támogatás, valamint a visszafizetendő támogatás összegét honlapján közzéteszi.¹²

Az adóhatóság a közleményhez csatolt dokumentumokat és a felajánlásokból kizárt adózók listáját átadja az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszter részére, aki az adatokat minisztériuma honlapján közzéteszi. Ezen túl azon szervezetek, amelyek saját internetes felülettel rendelkeznek, a felhasználást követő év május 31-ig kötelesek a közleményt ezen a felületen is közzétenni azzal, hogy a közleményt 1 évig nem lehet onnan eltávolítani.

Amennyiben a kedvezményezett a közleményre vonatkozó szabályoknak

- a) nem tett eleget,
 - b) teljesítése során számszakilag hibás adatot közölt, vagy nem az elszámolandó összeget szerepeltette, és az adóhatóság által az adatok javítására kitűzött határidőt elmulasztotta, vagy
 - c) teljesítése során valótlan adatot közölt,
- az adóhatóság határozatával kizárja a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben tett felajánlásokból történő részesedésből.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹² Az adatokat a NAV első alkalommal 2019. január 1-jét követően teszi közzé.